

SARP L. Dz. W056/2016

Kraków, 24 czerwca 2016
L.dz. 350/MPORIA/2016

Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki,
plac Szczepański 3A, 31-011 Kraków

Członkowie Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP
Krajowa Rada Izby Architektów RP
Rady Okręgowych Izb Architektów RP
Zarząd Główny SARP i Rada Prezesów SARP

Dotyczy: **Konkursu na opracowanie koncepcji architektonicznej przebudowy, rozbudowy i nadbudowy budynku Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w Krakowie.**

Organizator: Galeria Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”, plac Szczepański 3A, 31-011 Kraków

Rada Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP oraz Zarząd Oddziału SARP w Krakowie, **negatywnie opiniują przedmiotowy konkurs**, ze względu na budzące zastrzeżenia postanowienia zawarte w Regulaminie Konkursu oraz w załączniku nr 12 do Regulaminu Konkursu – Projekcie umowy, a w szczególności:

- nieuzasadnione ograniczenie praw autora,
- zobowiązanie Projektanta do uzyskania pozwolenia na budowę,
- przedłużenie odpowiedzialności Projektanta poza ramy regulowane przez prawo (poza zakres czasowy ochrony ubezpieczeniowej).

Uzasadnienie:

Przedstawiciele Rady Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP oraz Zespołu Warunków Wykonywania Zawodu przy Radzie MPOIA RP, a także przedstawiciele Stowarzyszenia Architektów Polskich, dokonali analizy zapisów regulaminu konkursu oraz projektu umowy na prace projektowe. Poniżej przedstawiamy główne tezy dotyczące tych dokumentów.

A. Regulamin konkursu – nieuzasadnione ograniczenie praw autora.

• Zapis regulaminu:

21.3. Uczestnik Konkursu, który otrzymał nagrodę w postaci zaproszenia do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia na szczegółowe opracowanie pracy konkursowej przeniesie ponadto na Zamawiającego prawa autorskie majątkowe do nagrodzonej pracy (utworu) na następujących polach eksploatacji:

21.3.1. prawa do opracowania utworu, w szczególności jego przeróbki lub adaptacji. Każde takie opracowanie zostanie powierzone autorowi utworu, o ile będzie wykonane zgodnie z zaleceniami Zamawiającego i bez dodatkowego wynagrodzenia,

Opinia: zastrzeżenia wzbudzają zapisy punktu 21.3. dotyczące warunków przeniesienia praw autora na Zamawiającego. W szczególności wątpliwości wzbudza zapis 21.3.1. warunkujący zachowanie przez autora prawa do kontynuacji dzieła pod warunkiem bezwarunkowego wykonywania zaleceń Zamawiającego, bez prawa do oceny tych propozycji pod względem techniczno-budowlanym i formalnoprawnym, oraz bez adekwatnego wynagrodzenia.

• Zapis regulaminu:

21.3.2. prawa do opracowania utworu polegającego na sporządzaniu utworów zależnych, w szczególności projektów architektonicznych, budowlanych i wykonawczych, jednakże powierzenie opracowania pracy konkursowej stanowiące nagrodę w Konkursie innej osobie niż autor tej nagrodzonej pracy może mieć miejsce jedynie w sytuacji nie zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego z przyczyn wymienionych w punkcie 21.5 i na warunkach określonych w punkcie 23,

21.5. Zamawiający może nie zawrzeć umowy o prace projektowe z autorem nagrodzonej pracy w razie wystąpienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że realizacja inwestycji nie będzie leżała w interesie publicznym, jeżeli nie można było tego przewidzieć przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia. Zamawiający może nie wszcząć postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki i nie zaprosić wykonawcy do negocjacji, jak też może nie zawrzeć umowy w przypadku, gdy nie uzyska finansowania dla przedsięwzięcia. W takim wypadku Uczestnik Konkursu, którego pracy przyznano I nagrodę, otrzymuje jedynie nagrodę pieniężną.

Opinia: niezrozumiały jest zapis 21.3.2. prowadzący do sytuacji, w której Zamawiający odstępując od umowy z autorem zwycięskiej pracy w sytuacji, w której realizacja inwestycji *nie będzie leżała w interesie publicznym* (bez sprecyzowania owego interesu publicznego), paradoksalnie nabywa uprawnienie do kontynuacji dzieła i powierzenia opracowania pracy konkursowej innej osobie niż autor nagrodzonej pracy, w przypadku podjęcia zadania inwestycyjnego w innym terminie.

B. Projekt umowy.

Wiele punktów projektu umowy oceniamy jako niewłaściwe i ryzykowne zarówno dla Projektanta jak i Zamawiającego w kontekście racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi. W związku z powyższym, Rada Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP, jako Ustawowy reprezentant środowiska czynnych zawodowo architektów oraz sprawując z mocy Ustawy nadzór nad należyтым wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, jest zobowiązana poinformować członków Izby Architektów RP o kontrowersyjnych zapisach projektu umowy.

Najważniejsze zastrzeżenia do projektu umowy:

1. Prawa autorskie – nieuzasadnione ograniczenie praw autora.

Zapis w projekcie umowy: § 15.

- 1) b) *prawa do dokonania samodzielnej lub w drodze zlecenia osobom trzecim dowolnej zmiany, modyfikacji treści Dokumentacji Projektowej oraz wykonywanie praw zależnych do Dokumentacji projektowej tj. Zamawiający może korzystać z opracowań składających się na Dokumentację Projektową i rozporządzać takimi opracowaniami, w przypadku rozwiązania niniejszej Umowy w części lub całości (co obejmuje również odstąpienie na zasadach określonych w § 21),*
- 3) *Niezależnie od postanowień ustępu 1 i 2, Zamawiający nabywa autorskie prawa majątkowe do dokonania samodzielnej lub w drodze zlecenia osobom trzecim dowolnej zmiany, modyfikacji treści Dokumentacji Projektowej oraz wykonywania prac zależnych do Dokumentacji w przypadku, jeżeli Projektant w ciągu 3 dni od powiadomienia przez Zamawiającego o konieczności wykonania zmian nie podejmuje odpowiednich czynności lub nie wywiązuje się z obowiązków wynikających Umowy.*
- 4) *W ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 17, w związku z postanowieniami ust. 1 lit b), ust. 2 i 3, Projektant udziela Zamawiającemu zgody lub zobowiązuje się do uzyskania zgody od podmiotu uprawnionego (autora) na niewykonywanie przez siebie oraz autora praw autorskich osobistych, przysługujących Projektantowi do Dokumentacji Projektowej, w postaci prawa do dokonywania zmian w całości lub części Dokumentacji Projektowej od dnia przekazania autorskich praw majątkowych. Zamawiający, korzystając z uprawnienia do dokonywania zmian może wykonać zmiany osobiście bądź przekazać ich wykonanie osobie trzeciej.*

Opinia: Sam fakt rozwiązania umowy nie stanowi przesłanki do nabycia praw autorskich. Procedura odstąpienia praw autorskich co do zasady wiąże się realizacją dzieła i wymaga dokonania wzajemnych uzgodnień dotyczących zakresu i zasad zgody autora na korzystanie z dzieła. Na mocy § 15 Zamawiający nabywa prawa autorskie w sposób i zakresie nie możliwym do zaakceptowania.

Na szczególną uwagę zasługuje zaskakująca propozycja unormowania, na mocy którego Zamawiający nabywa autorskie prawa do dokonywania zmian oraz wykonywania prac zależnych do dokumentacji w przypadku, jeżeli Projektant w ciągu 3 dni od powiadomienia przez Zamawiającego o konieczności wykonania zmian nie podejmuje odpowiednich czynności. Propozycja ta ujawnia brak rozeznania celu, jakiemu służyć ma instytucja konkursu i dokumentacji projektowej, oraz braku rozeznania roli autora w zakresie realizacji inwestycji w zgodzie z wyższymi, społecznymi celami.

2. Zobowiązanie Wykonawcy do uzyskania pozwolenia na budowę.

Zapis w projekcie umowy: § 6. Etap 2

7) Projektant odpowiada za pozyskanie pozwolenia na budowę, w tym kompletność wniosku, udzielanie właściwym organom informacji i wyjaśnień niezbędnych dla pozyskania opinii, uzgodnień oraz decyzji administracyjnych. W przypadku konieczności dokonania uzupełnień bądź zmian w Dokumentacji Projektowej na żądanie organu administracyjnego wydającego właściwą decyzję administracyjną, Projektant niezwłocznie wniesie odpowiednie uzupełnienia i poprawki.

Opinia: Zapisy § 6, pkt 7 zobowiązują Projektanta do uzyskania pozwolenia na budowę, pomimo że nie leży to w zakresie jego kompetencji. Pozwolenie na budowę nie ma związku z potwierdzeniem należytego wykonania umowy, gdyż jego nieuzyskanie, może być spowodowane np. Niespełnieniem warunków formalnych będących w gestii Zamawiającego.

Równie nieuzasadnionym zobowiązaniem jest odpowiedzialność Projektanta za kompletność wniosku, co faktycznie jest domeną Zamawiającego (Inwestora)

3. Przedłużenie odpowiedzialności Projektanta poza ramy regulowane przez prawo (poza zakres czasowy ochrony ubezpieczeniowej),

Zapis w projekcie umowy: § 18. Rękojmia

2) Odpowiedzialność Projektanta z tytułu rękojmi za wady fizyczne i prawne przedmiotu Umowy ustaje po upływie okresu 60 miesięcy od dnia odbioru etapu 4. Bieg rękojmi dla każdej z części rozpoczyna się z dniem podpisania protokołu odbioru Etapu 4.

Opinia: zapisy § 18 powodują przedłużenie odpowiedzialności Projektanta poza ramy regulowane przez prawo (terminy odpowiedzialności z tytułu czynności zawodowych), co skutkuje utratą ochrony ubezpieczeniowej w ramach polis OC funkcjonujących na rynku ubezpieczeń. Stanowi to zagrożenie dla właściwego rozporządzania środkami publicznymi

Inne uwagi dotyczące zapisów wzoru umowy:

1. Zakres nadzoru autorskiego wykraczający poza obowiązujące przepisy Prawa budowlanego.

Zapis w projekcie umowy: § 9. Etap 5

1) W toku wykonywania robót budowlanych w celu wykonania Obiektu na podstawie Dokumentacji Projektowej Projektant zobowiązany jest do świadczenia usług nadzoru autorskiego w zakresie wymaganym przez przepisy Prawa budowlanego jak również polegających na:

- a) opiniowaniu i uzgadnianiu dokumentacji wykonawcy robót budowlanych w zakresie związanym z Dokumentacją Projektową,
- b) wyjaśnianiu wątpliwości wykonawcy robót budowlanych dotyczących Dokumentacji Projektowej,
- c) sporządzania dodatkowych rysunków, jeżeli Dokumentacja Projektowa w niedostatecznym stopniu wyjaśnia rozwiązania techniczne,
- d) oceny zgodności wykonanych robót budowlanych z Dokumentacją Projektową, uzgodnieniami Projektanta,
- e) wspieraniu Zamawiającego w ocenie technicznej wystąpienia okoliczności związanych z koniecznością wykonania robót budowlanych dodatkowych, zamiennych, uzupełniających,
- f) bieżące doradztwo wykonawcy w sprawach związanych z realizacją robót budowlanych,
- g) udział w odbiorach robót budowlanych.

2) Usługi, o których mowa w § 2 będą świadczone od przekazania wykonawcy robót budowlanych terenu budowy do zakończenia prac budowlanych obejmujących zakres objęty częścią 2.

3) Usługi będą świadczone przez:

- a) wizyty na terenie budowy nie rzadziej niż 1 na tydzień, przy czym Zamawiający może wyrazić zgodę na mniejszą częstotliwość wizyt,
- b) udział w naradach budowy, chyba że przedmiotem narad nie będą sprawy związane z świadczeniem usług określonych w § 1 lub Zamawiający wyrazi zgodę na brak udziału Projektanta w naradzie,

- c) *niezwłoczne informowanie Zamawiającego i wykonawców robót budowlanych dostrzeżonych błędach i usterkach w realizacji robót budowlanych polegających na odstępstwie do Dokumentacji projektowej.*

Opinia: zakres nadzoru autorskiego określony w projekcie umowy wykracza poza ramy czynności określonych Prawem budowlanym. Wymaga to doprecyzowania i uzgodnienia pomiędzy stronami umowy czasochłonności i potencjalnego zakresu obowiązków określonych przez Zamawiającego jako nadzór autorski. Każde zobowiązania Projektanta, jak każde inne działanie, wymaga zapewnienia odpowiedniego zabezpieczenia budżetowego z uwagi na wagę merytoryczną i zakres koniecznego zaangażowania specjalistów.

2. Rękopisma – zbyt rygorystyczne zapisy.

Zapis w projekcie umowy: § 18.

- 5) W przypadku nie przystąpienia do usunięcia wad w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego oraz w przypadku wystąpienia wad zagrażających życiu i zdrowiu bądź grożących znacznymi stratami materialnymi, Zamawiający może bez konieczności uzyskiwania upoważnienia sądowego, po powiadomieniu Projektanta, powierzyć usunięcie wad osobie trzeciej na koszt i ryzyko Projektanta. W takim przypadku Zamawiający wystawi Projektantowi fakturę VAT (refakturę) opiewającą na wykonane czynności, a Projektant będzie zobowiązany do wniesienia opłaty z 7-dniowym terminem płatności.

Opinia: Zapisy § 18. punkt 5 umożliwiają Zamawiającemu restrykcyjne działania wobec Projektanta, w każdym przypadku domniemanej (uznanej jednostronnie) wady. Zapis subiektywizuje pozycje stron umowy, w sposób nieograniczony preferując pozycje Zamawiającego, pozbawiając projektanta możliwości merytorycznej obrony oraz racjonalizacji działań i zadań. Projektant staje się płatnikiem działań Zamawiającego bez wpływu na ich zasadność, oraz bez prawa do merytorycznych odniesień.

3. Poufność – zbyt rygorystyczne, nieuzasadnione zapisy.

Zapis w projekcie umowy: § 22.

- 2) Projektant zobowiązany jest do zachowania pełnej poufności danych przekazanych i przetworzonych na użytek Zamawiającego. Ponadto wszelkie informacje, dokumenty udostępnione przez Zamawiającego mogą być wykorzystane jedynie w celu realizacji przedmiotu Umowy i nie mogą być udostępnione stronom trzecim bez pisemnej zgody Zamawiającego. W szczególności Projektant nie może bez zgody Zamawiającego udzielać informacji o Inwestycji przedstawicielom mediów.
- 3) Postanowienia niniejszego paragrafu obowiązują również po zrealizowaniu przedmiotu niniejszej Umowy bezterminowo.

Opinia: niezrozumiała i nieuzasadniona jest wysokość kary umownej określona w § 19. Kary umowne, punkt c) w przypadku naruszenia przez Projektanta postanowień § 22 w wysokości 2% wartości całkowitego wynagrodzenia netto określonego w § 17 ust. 1;

arch. **Bohdan Lisowski**
Prezes Zarządu
Oddziału SARP w Krakowie

arch. **Marek Tarko**
Przewodniczący Rady Małopolskiej
Okręgowej Izby Architektów RP

Otrzymują:

1. Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki
2. Członkowie MPOIA RP
3. Krajowa Rada IARP oraz Okręgowe IARP